

LISTY

JAR 2024
LESNEJ PEDAGOGIKY

www.lesnapedagogika.sk • +421 45 5314 268 • info@lesnapedagogika.sk

Úvod

Vzhľadom na nezvyčajne teplý február 2024 a skorý nástup jari si môžu deti spolu s lesnými pedagógmi **všetkými zmyslami** vychutnávať **rozmanitosť** prebúdajúcej sa prírody v lese. Stačí len zatvoriť oči a započúvať sa do spievajúceho vtáctva, bzukotu hmyzu a včiel, vdychovať omamné vône, zrakom rozpoznávať pestré farby kvetov, či sa len nechať štekliť po líci slnečnými lúčmi, ktoré svojím teplom lákajú a pozývajú malých či veľkých návštevníkov na **zmysluplné lesné vychádzky**. Deti skúšajú svoje pohybové schopnosti a balansujú nad kmeňmi, lezú po stromoch a utekajú mimo chodníkov. **Lesný pedagóg** ich navádza k pomenovaniu a popisu *kvitnúcich jarých kvetov, identifikovaniu zvukov vtákov a zveri, či ich zoznamuje s tajomstvami svadobných rituálov živočíchov pred párením, alebo len tak ticho s obdivom pozerajú do korún pučiach stromov.*

Jarné **oslavy Medzinárodného dňa** lesov v zmysle kľúčového posolstva **„LESY A INOVÁCIE** môžu prebehnúť aj **netradične** - *záchranou početnej populácie obojživelníkov*. Oteplenie prinieslo skorší nástup obdobia ochrany migrujúcich žiab, ktorému sa venujú napr. aj lesníci z Mestských lesov Košice. Žaby sú ohrozené, keď tiahnu zo svojich zimovísk na miesta rozmnožovania do blízkosti vodných plôch a verejné cesty pretínajú ich migračné trasy. „Ochrana“ spočíva vo výstavbe zábran z plastovej fólie popri cestách, kde sústredené žaby pri zábranách lesníci zbierajú a prenášajú do vody.

*Vo fáze prenosu pozbieraných žiab, už mimo verejnej cesty, na miesta rozmnožovania a ich vypustenia, je priestor na zapojenie detí do tejto aktivity. Keď deti zrátajú počet zachránených žiab, môžu objaviť súvislosti medzi matematikou a lesom, čo je aj témou projektu **Les ukrytý v knihe – Magické čísla v lese**.*

Aktivita by bola zaujímavá aj počas 2. dňa s lesníkom, v **d'alšom ročníku projektu** pre stredoškolskú mládež Lesu zdar.

Jar prebúda nielen všetko v lese, ale aj nekonečné možnosti aktivít, čo vyplýva aj **zo Správy lesnej pedagogiky za rok 2024**, kde jar dominuje v počte realizácií aktivít lesnej pedagogiky.

Vaši editori

SPRÁVA O LESNEJ PEDAGOGIKE AKO SÚČASTI

ENVIRONMENTÁLNEJ VÝCHOVY ZA ROK 2023

Z poverenia MPRV SR, Národné lesnícke centrum - Centrum transferu poznatkov a lesnej pedagogiky ako koordinátor aktivít lesnej pedagogiky na Slovensku vyhodnotilo údaje o aktivitách, projektoch a kampaniach, realizovaných 13 zapojenými lesníckymi subjektami:

- V roku 2023 sa uskutočnilo 1084 aktivít lesnej pedagogiky, z toho š. p. LESY SR zrealizovali 632. V exteriéri sa uskutočnilo až 76% z nich.
- Aktivity lesnej pedagogiky sa niesli najčastejšie v témach: Les, Zvieratá v lese, Les (funkcia, význam, ochrana), Jar v lese.
- Najbohatšie mesiace na podujatia lesnej pedagogiky boli apríl, máj, jún.
- 25 absolventov akreditovaného kurzu lesnej pedagogiky zvýšilo počet lesných pedagógov na Slovensku spolu na 469 certifikovaných lesných pedagógov.
- Najviac zastúpená cieľová skupina aktivít lesnej pedagogiky boli „Rodiny s deťmi“.
- Spolu sa aktivít lesnej pedagogiky v rámci Slovenska zúčastnilo 101 tisíc účastníkov.
- Učenie o lese – environmentálna výchova pre predprimárne vzdelávanie na príklade lesa - akreditované inováčné vzdelávanie ukončilo 23 učiteľiek predprimárneho a primárneho vzdelávania. Spolu je tak vyškoľených 99 pedagógov.

Údaje pre štatistické spracovanie poskytli: LESY SR š.p.; ŠL TANAP-u; Mestské lesy v Bratislave; Mestské lesy Košice, a.s.; Vojenské lesy a majetky SR, š.p. Pliešovce; LESNÉ HOSPODÁRSTVO INOVEC, s.r.o.; Mestské lesy Jelšava, s.r.o.; Lesy mesta Spišská Belá, s.r.o.; Lesy mesta Podolíneec, s.r.o., Mestské lesy Kremnica, s.r.o.; LESY MESTA BREZNO, s.r.o. Celá Správa o lesnej pedagogike s ďalšími spracovanými údajmi je k dispozícii na: <http://www.lesnapedagogika.sk/.../sprava-o-lp-za-rok-2023/>

LESNÁ PEDAGOGIKA NA SLOVENSKU

S jarou prichádza sviatok lesov Medzinárodný deň lesov – 21. marec - priniesol tohto roku **tému „LESY A INOVÁCIE – Nové riešenia pre LEPŠÍ SVET,“** s kľúčovými posolstvami na rok 2024, ktoré zdôraznili, že:

- Nové technológie umožňujú lepšie monitorovať lesy a podávať o nich správy
- Na zastavenie odlesňovania a úbytok lesov sú potrebné technologické inovácie
- Technologické inovácie môžu pomôcť domorodému obyvateľstvu pri mapovaní a zabezpečení pôdy
- Inovácie presadzujú obnovu ekosystémov ako výkonné prírodné riešenia viacerých globálnych výziev

- Výskum a veda posúvajú hranice využitia dreva a ostatných lesných produktov.
- Milí kolegovia, tak ako každý rok, chceme vás vyzvať, aby ste sa pripojili k oslavám Medzinárodného dňa lesov pre vás vhodnou formou a pripomenuli si tento sviatok lesov s vašou cieľovou skupinou.
- Inšpirácie spolu s plagátom a videofilmom nájdete v chránenej sekcii pre lesných pedagógov na stránke www.lesnapedagogika.sk, informácie na <https://www.facebook.com/lesnapedagogika>.*
- Kampaň podporilo Ministerstvo pôdohospodárstva a rozvoja vidieka SR.**

MAGICKÉ ČÍSLA V LESE

sú témou 14. ročníka celoslovenskej kampane LES UKRYTÝ V KNIHE. Budeme hľadať súvislosti medzi matematikou a lesom, čo všetko sa môžeme dozvedieť o lesoch prostredníctvom čísel. S deťmi si prečítame príbeh od mladej slovenskej spisovateľky Kristíny Pulišovej Silvuškine stratené korálky a program doplníme aktivitami lesnej pedagogiky. Kampaň podporuje rozvoj čitateľskej a prírodovednej gramotnosti detí, poukazuje na význam lesa a lesníctva pre spoločnosť prostredníctvom kníh s prírodovedným zameraním. Doplnkovou aktivitou projektu je korešpondenčná súťaž o NAJ LESNÚ KNIHU, v rámci ktorej budú mladí čitatelia riešiť LESNÝ HLAVOLAM v textovej alebo

LESNÍCKE DNI 2024 – OTVORENÉ NOVÝM MOŽNOSTIAM

Lesníctvo je moderný sektor založený na dlhodobých tradíciách!

Inšpiráciou pre v poradí už 18. ročník Lesníckych dní je téma Medzinárodného dňa lesov 2024 – Lesy a inovácie: nové riešenia pre lepší svet (Zdroj: UN/Food and Agriculture Organisation, International

Day of Forests 2024). Hlavnou myšlienkou Lesníckych dní je tak predstaviť lesy a lesníctvo ako moderný a otvorený sektor založený na dlhodobých tradíciách, ktorý prináša inovatívne riešenia pre lesné hospodárstvo.

Slávnostné otvorenie Lesníckych dní 2024 sa bude konať 19. apríla (v piatok) na Námestí SNP vo Zvolene – meste lesníctva. Program otvorenia sa volá „Lesníctvo sa dedí...“ a zaznie v ňom i etuda zo života otca slovenského lesníctva, ocenení budú detskí výhercovia výtvarnej súťaže, udeje sa aj vyhlásenie nominácie na cenu Jozefa Dekreta Matejovie. Ďalej bude predstavená rodina, v ktorej sa lesníctvo naozaj dedí (prastarý otec, starý otec, syn i nevesta a tiež vnuk – všetci sú lesníci) a cez tento generačný most sa presunú Lesnícke dni k inováciám v lesníctve, predstaví sa lesnícka osobnosť, ktorá získala cenu vedy a techniky za rok 2023, uvedie sa výnimočná technológia – 3D CT skener dreva a cez živý prenos z Pustého hradu sa bude demonštrovať využitie technológie dronov pre manažment ochrany lesných porastov pred požiarmi.

kreslenej forme. Všetkých úspešných účastníkov projektu, vrátane lesného pedagóga, oceníme na **slávnostnom vyhodnotení kampane dňa 14. júna 2024** v Krajskej knižnici Ľudovíta Štúra vo Zvolene.

Milí lesní pedagógovia, pozývame Vás do knižníc od 4. apríla do 31. mája 2024 na stretnutie s deťmi pri čítaní a objavovaní magických čísel v lese!

Aj tohto roku sme pre Vás pripravili metodický online seminár dňa **26. marca 2024 o 13tej hod.**, kde Vám priblížime tému a odporučíme vhodné aktivity lesnej pedagogiky.

Plagát a ďalšie materiály k projektu nájdete v chránenej sekcii pre lesných pedagógov na www.lesnapedagogika.sk, informácie na <https://www.facebook.com/lesnapedagogika>.

Partneri projektu: **Ministerstvo pôdohospodárstva a rozvoja vidieka SR; LESY SR, š. p.**

Vďaka partnerom sa uskutoční program Lesníckych dní aj v ďalších mestách Slovenska – Bratislave, Košiciach, Banskej Bystrici, Detve, Lučenci, Hlohovci, Spišskej Belej, Kežmarku, Banskej Štiavnici. Viac na www.lesnickedni.sk alebo www.facebook.com/lesnickedni.

18. ročník celoslovenského podujatia

Lesnícke dni • od roku 2007 •

LESY

otvorené novým výzvam

19. APRIL 2024

NÁMESTIE SNP, Zvolen

Lesníctvo je moderný sektor založený na dlhodobých tradíciách!

Tradičné i moderné technológie v lesníctve
Virtuálna jaskyňa – Drony – Drevená vedecká hračka
Lesná pedagogika – Lesné rébusy a origami
Ukážky lesníckych činností, poľovníctva, včelárstva
Generačné rozhovory pre dušu a zdravie
Lesnícke podčútky a guláš

Volný vstup
- do Lesníckeho a drevárskeho múzea
- na vežu kostola Sv. Alžbety v čase 09.00 - 11.30, 13.00 - 16.00

80 rokov vydávania lesníckeho časopisu LESBLETKRUHY
250 rokov od narodenia Jozefa Dekreta Matejovie

„Lesníctvo sa dedí...“

www.lesnickedni.sk

Podujatie pripravilo:

10.00... **LESNÍCTVO SA DEDÍ...** – otvorenie 18. ročníka Lesníckych dní
11.00 **Jozef Dekret Matejovie – Večný príbeh lesa...**
malá divadelná reminiscencia
11.30 **Sme šikovní** – súťaž pre deti, filmy, rozhovory
12.00 **Pod krídlami dravcov** – Sokoliarska skupina Sv. Bavona pri ZŠ s MŠ
M. Hella Štiavnické Bane
12.30 **Sme šikovní** – súťaž pre deti, filmy, rozhovory
13.00 **Dúha – jarne hudobné premeny** – ZUS Sliac
14.00 **Pod krídlami dravcov** – Sokoliarska skupina Sv. Bavona pri ZŠ s MŠ
M. Hella Štiavnické Bane
14.30 **Sme šikovní** – súťaž pre deti, filmy, rozhovory
15.00 **Zosemienka rastie strom** – ZUS Otčova a DFS Polana
16.00 **Polana, Polana** – FS Polana pri TUZVO vo Zvolene
18.00 **Modus Memory** – koncert

Podujatie pripravilo:

MINISTERSTVO PÔDOHOSPODÁRSTVA A ROZVOJA VIDIEKA SR
LESY SR
MÚZEUM SV. ALŽBETY
ZŠ S MŠ
SOKOLIARSKA SKUPINA SV. BAVONA
ZUS Sliac
ZUS Otčova a DFS Polana
FS Polana pri TUZVO vo Zvolene

Mediálni partneri:

GRUBE
www.fbo.sk
SLOVENSKÝ SKAUTING
WWF
RADIO REGINA
LESmedium
Zvolenské noviny s deťmi

UČENIE O LESE

Inovačné vzdelávanie „Učenie o lese – environmentálna výchova pre predprimárne vzdelávanie na príklade lesa“ určené pre pedagogických zamestnancov je od januára v plnom prúde. Zo všetkých kútov Slovenska sa od januára 2024 pripravuje 26 učiteľiek na odhaľovanie tajomstiev lesa s odborníkmi a lektormi z Národného lesníckeho centra. Do konca júna by mali účastníčky vzdelávania zrealizovať lesné vychádzky s deťmi. Tieto budú východiskom pre vypracovanie ich záverečných prác, s ktorými pristúpia na jeseň k záverečným obhajobám. Pani učiteľky sú pravidelne informované **o novej spolupráci s lesnými pedagógmi** nielen pri realizácii lesnej vychádzky k záverečnej práci ale aj trvalej dlhodobej spolupráci s ich školskými zariadeniami. Dialóg s učiteľkami pri plánovaní lesnej vychádzky je predpokladom, aby im boli predstavené nielen zaujímavosti **o tajomstvách lesa, práci lesníka, environmentálnej výchove na príklade lesa**, ale aj témy, ktoré im vyplývajú zo ŠVP zo vzdelávacej oblasti Človek a príroda, Príroda a spoločnosť, či ďalších. Ďalšie záujemkyne o kurz sa môžu prihlásiť na e-mail: eva.vakulova@nlcsk.org.

LESNÍCKE MINIMUM

Po minuloročných pozitívnych ohlasoch a zvýšenému záujmu sme, na NLC - Centre transferu poznatkov a lesnej pedagogiky, vo februári opäť otvorili odborné vzdelávanie pod názvom „Lesnícke minimum“. Predmetné vzdelávanie v rozsahu **45 hodín** prebieha vo forme jednoduchých sústreďení vo Zvolene a ponúka **16 zamestnancom** zo štátnych i neštátnych lesníckych inštitúcií, ktorí nemajú lesnícke vzdelanie, základné informácie zo všetkých oblastí lesníctva. Jednotlivé témy sú zastrešené lektormi – odborníkmi z NLC a pedagógmi z Lesníckej fakulty Technickej univerzity vo Zvolene. Odovzdaním certifikátu v júni 2024 ukončia účastníci vzdelávanie a veríme, že získané poznatky využijú v praxi.

ŠTUDENTI IFSA V PROCESSE VZDELÁVANIA V LESNEJ PEDAGOGIKE

Svet patrí mladým zdravo ambicióznym ľuďom. Práve zánietenie a nadšenie pre rozšírenie svojich znalostí a zručností, priviedlo skupinku študentov Lesníckej fakulty TU Zvolen pod hlavičkou študentskej organizácie IFSA na Národné lesnícke centrum, so záujmom absolvovať vzdelávací program lesná pedagogika. Skupinka vyniká vtipom, skúsenosťami z dobrovoľníckej práce a od prvej chvíle si získala obdiv všetkých odborných lektorov akreditovaného kurzu. Potenciál študentov po absolvovaní kurzu Lesná pedagogika môže rozvíjať pozitívnu prezentáciu lesného hospodárstva, z pozície Lesníckej fakulty TU Zvolen, a tiež budúceho uplatnenia študentov po ukončení štúdia. Držíme študentom palce v štúdiu a tešíme sa na spoluprácu.

14. ROČNÍK DETSKEJ LESNÍCKEJ UNIVERZITY 2023/2024 POKRAČUJE ODBORNÝMI PREDNÁŠKAMI S AKTIVITAMI LESNEJ PEDAGOGIKY

Študenti 14. ročníka Detskej lesníckej univerzity pokračovali vo februári v poznávaní lesa a práce lesníkov, tentokrát prednáškou a predstavením lesníckych činností týkajúcich sa lesnej ťažby a logistiky dreva k odberateľom. Odbornú prednášku „AKO DOSTAŤ DREVO Z LESA viedol doc. Ing. Martin Lieskovský, PhD. z Katedry lesnej ťažby, logistiky a meliorácií Lesníckej fakulty Technickej univerzity vo Zvolene. Zaujímavosti a fakty o dreve ako úžasnej obnoviteľnej surovine a náročnej práci v lese pri jeho získavaní a odvoze z hospodárskych lesov k dodávateľom boli doplnené o praktické aktivity. Študenti si vyskúšali prácu operátora harvestora na trenažéri a naučili sa pravidlá pre bezpečné založenie ohňa v prírode.

Koordinátor projektu Detská lesnícka univerzita, Národné lesnícke centrum - Centrum transferu poznatkov a lesnej pedagogiky, v spolupráci s partnermi projektu Vojenské lesy a majetky SR, š. p. a LESY Slovenskej republiky, š. p. pripravili pre 35 šiestakov zo Zvolena, Starých Hôr, Sliača a Očovej aj v tomto školskom roku zaujímavý program lesníckych prednášok s odborníkmi, doplnený o aktivity lesnej pedagogiky s lesnými pedagógmi.

PRIPRAVUJEME VZDELÁVACÍ PROGRAM PRE POĽOVNÍKOV

Národné lesnícke centrum v spolupráci so Slovenskou poľovníckou komorou pripravuje vzdelávací program pre držiteľov poľovníckeho lístka, ktorí sa okrem výkonu práva poľovníctva venujú alebo sa plánujú venovať poľovníckej osвете a vzdelávaniu.

Poľovnícka pedagogika (ďalej PP) v súčasnom ponímaní ponúka pre poľovnícku osvetu nový pohľad na pozitívnu prezentáciu tradícií a významu poľovníctva laickej verejnosti. Aktuálne prebieha tvorba a overovanie vzdelávacieho programu budúcimi lektormi, ktorí si na vlastnej koži zažijú jednotlivé vzdelávacie oblasti.

LESU ZDAR!

Pilotný projekt z roku 2023 úspešne pokračuje aj v roku 2024. NLC – CTPLP Zvolen v spolupráci s lesníkmi a lesnými pedagógmi oslovilo 5 stredných škôl z Banskej Bystrice, Detvy, Krupiny a Žiaru nad Hronom. LESY SR, š. p. OZ Považie koordinuje projekt Lesu zdar s jednou strednou školou vo svojom regióne (SPŠ stavebná Trenčín). Študenti opäť zažijú 3 zážitkové dni s lesníkmi (z rôznych lesníckych subjektov). Mladí stredoškólači sa už zapojili do prvej aktivity projektu vyplňaním vstupného dotazníka. V marci budú postupne na školách realizované zážitkové workshopy s názvom „Nekonečné možnosti“ a 16. mája navštívia študenti prostredie Lesníckej fakulty Technickej univerzity vo Zvolene a odborné vedecké pracoviská.

Projekt LESU ZDAR je realizovaný v rámci kontraktovej úlohy Lesná pedagogika a podpora práce s verejnosťou podporenej Ministerstvom pôdohospodárstva a rozvoja vidieka SR.

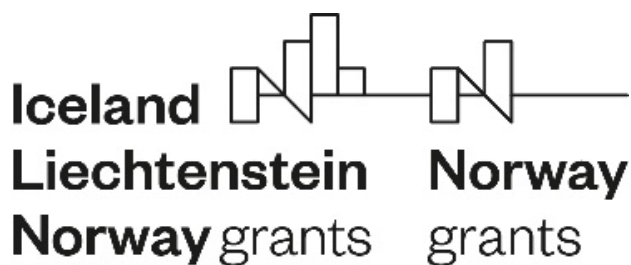
Projekt finančne podporili:

Vojenské lesy a majetky SR, štátny podnik

ČO NÁS ČAKÁ V LP

EE_YOUTH

FBR – FDI - 014

„Transfer poznatkov a praktických skúseností vo vzdelávaní mládeže v oblasti environmentálnej výchovy a transferu poznatkov a ďalšieho vzdelávania v lesníctve“

Rozvoj environmentálnej gramotnosti si vyžaduje celá spoločnosť, no kľúčová cieľová skupina, vyžadujúca si moderné metódy prírodovedného vzdelávania sa javí MLÁDEŽ, od ktorej sa bude v krátkej budúcnosti vyžadovať kvalitný novodobý výskum a efektívne riešenia a tvorba správnych rozhodnutí, vedúcich k zmierňovaniu dopadov zmien klímy.

**MINISTERSTVO
PÔDOHOSPODÁRSTVA
A ROZVOJA VIDIEKA
SLOVENSKEJ REPUBLIKY**

Pre zabezpečenie relevantných zdrojov a informácií je potrebné podporovať aj vzdelávanie učiteľov o moderných metódach environmentálneho vzdelávania mladých a tiež majiteľov lesa o nových environmentálnych témach ako sú: prírode blízke hospodárenie, cirkulárna ekonomika a mediálna a pozitívna prezentácia lesného hospodárstva.

Zámerom projektu je partnerská spolupráca Národného lesníckeho centra a nórskeho vzdelávacieho centra Skogkurs v environmentálnom vzdelávaní, formou transferu poznatkov a praktických skúseností v oblasti environmentálnej výchovy, vzdelávania a osvetu. Projektové aktivity sú zamerané na cieľovú skupinu mládeže (vek 15 - 19 rokov) v prepojení na aktualizáciu vzdelávania učiteľov a odborného vzdelávania majiteľov lesa. Projektový tím zostavený z odborníkov na environmentálne vzdelávanie a odborné vzdelávanie učiteľov a lesníkov vypracuje analýzu súčasnej úrovne environmentálneho vzdelávania mládeže a zostaví vzdelávacie programy lesnej pedagogiky, kontinuálneho vzdelávania učiteľov a odbornej prípravy lesníkov. Inšpiráciou pre vypracovanie programov bude študijná cesta do Nórska s cieľom poznávať vzdelávací systém mládeže, učiteľov a aktuálne odborné lesnícke témy.

„Spoločne za zelenú, konkurencieschopnú a inkluzívnu Európu“.

www.eeagrants.sk

SYMPÓZIUM LP NA SLOVENSKU

Verím, že sa už teraz tešíte na **18. ročník Sympózia lesnej pedagogiky** na Slovensku, ktoré nás čaká v jeseni. Aktívne sa zapájajte do zabehnutých a úspešných projektov lesnej pedagogiky, či prijmite výzvy a zúčastnite sa projektov nových, aby sme sa v jeseni navzájom inšpirovali. **Tento ročník privítame zaujímavých hostí z Nórska** v rámci realizácie projektu **EE_YOUTH**, s ktorými prinesieme novinky v oblasti environmentálneho a odborného vzdelávania v lesníctve. Už teraz pripravujeme program pre pracovné stretnutie slovenských lesných pedagógov so zaujímavými témami, aktivitami, či novinkami. V prípade záujmu sledujte www.lesnapedagogika.sk.

Z minuloročného Sympózia lesnej pedagogiky vzišla požiadavka na sprostredkovanie kontaktov na českých lesných pedagógov. Kontakty sú dostupné na: <https://www.lesnipedagogika.cz/cz/kontakty/kontakty-na-lesni-pedagogy>

LESNÁ PEDAGOGIKA V ZAHRANIČÍ

V rámci projektu TRANSFER LESNÍCKYCH POZNATKOV A ZVYŠOVANIA POVEDOMIA O UDRŽATEĽNOM VYUŽÍVANÍ PRÍRODNÝCH ZDROJOV sa v období od 11. do 15. marca realizovalo v Moldavsku environmentálne vzdelávanie na príklade lesa. Toto vzdelávanie viedli slovenskí lesní pedagógovia z Národného lesníckeho centra. Cieľom vzdelávania bolo zvýšiť povedomie v oblasti udržateľného využívania zdrojov a ochrany životného prostredia na príklade lesnej pedagogiky, prostredníctvom inovatívnych metód a prístupov environmentálneho vzdelávania pripraviť účastníkov na ďalšie tréningy vo svojej krajine – tréning trénerov, odovzdať skúsenosti v oblasti lesnej pedagogiky na Slovensku ako inšpiráciu pre vznik konceptu lesnej pedagogiky v Moldavsku.

Vzdelávanie bolo určené lesníkom a pedagógom. Obsahom vzdelávania boli témy ako: trvalo udržateľné obhospodarovanie lesov a ochrana prírody na Slovensku (dôraz na zalesňovanie a monitoring lesa), environmentálna výchova, vzdelávanie a osveta, lesná pedagogika ako súčasť environmentálnej výchovy na Slovensku, environmentálna etika, zážitkové sprevádzanie po náučných chodníkoch v národnom parku – modelový program. Zo vzdelávania vzišli odporúčania na vytvorenie konceptu lesnej pedagogiky v Moldavsku.

SLOVENSKÁ AGENTÚRA
PRE MEDZINÁRODNÚ
ROZVOJOVÚ SPOLUPRÁCU

LESNÁ PEDAGOGIKA PREPÁJA VZDELÁVANIE

V OBLASTI BIODIVERZITY A VIDIECKEHO TURIZMU

Projekt PRV pod názvom „Odborné vzdelávanie v oblasti biodiverzity, environmentálnych opatrení a vidieckeho cestovného ruchu na príklade modulových aktivít lesnej pedagogiky“ č. 011ZA430001, ktorý realizujeme na NLC – Centre transferu poznatkov a lesnej pedagogiky, pokračuje svojimi aktivitami. Prvých 30 záujemcov odborného vzdelávania z rôznych lesníckych subjektov absolvuje prvý modul dvoch aktivít v termínoch **18. - 19. 6.** a **25. - 26. 6. 2024** (po 15 osôb) v hoteli Orava vo Vitanovej. Program bude venovaný sprievodcovstvu v lese, výskumu v oblasti biodiverzity, environmentálnej etike, prírodnému bohatstvu na Slovensku, lesnej pedagogike a zásadám prvej pomoci. Vzdelávanie ukončí druhý modul (2 dni), ktorý sa uskutoční na jeseň 2024. Okrem prednášok a workshopov účastníci navštívia historický, kultúrny a prírodný objekt v danej lokalite.

Vzdelávanie bude podporené odbornou publikáciou a pracovnými listami lesnej pedagogiky, ktoré sme vydali na jeseň minulého roku.

Ďalšie 2 aktivity (2 x 2 moduly) v každej po 15 účastníkov sa uskutočnia na jeseň 2024, kde máme ešte voľné miesta pre účastníkov. **Vzdelávanie je bezplatné, účastníci si hradia len dopravu na miesto konania aktivity. Ak sa chcete zúčastniť tohto bezplatného vzdelávania na jeseň 2024, nahláste svoj záujem na e-mail: dagmar.selesova@nlcsk.org.**

LESNÉ INŠPIRÁCIE

Tip na aktivitu s deťmi - Herbár jarných liečivých rastlín

Cieľ aktivity: identifikovať rastliny, podľa pokynov lesného pedagóga správne manipulovať s rastlinami pri ich spracovaní do herbára.

Cieľová skupina: žiaci MŠ, ZŠ, SŠ

Pomôcky: vybrané bylinky

Postup: lesný pedagóg názorne predstavi postup spracovania bylínok pri vyhotovení herbára.

- Vyhotoviť herbár 8-mich druhov liečivých rastlín podľa inštrukcií. V teréne nájsť 8 druhov jarných liečivých rastlín, rastliny vybrať lopatkou aj s koreňom. Očistiť koreň od zeme a rastlinu priamo v teréne vložiť do pijavého novinového papiera.
- Preniesť do triedy a tam rastlinu vylisovať, čo znamená každý deň prekladať rastlinu do suchých novín. Keď je rastlina úplne suchá, preniesť ju na čistý papier a prilepiť opatrne prúžkami priehľadnej papierovej pásky.
- Do pravého dolného rohu papiera napísať: slovenský (príp. latinský) názov rastliny, čeľaď, dátum zberu, meno zberateľa, presnú lokalitu zberu.

- Spoločné vyhodnotenie herbárov.
- Variáciou aktivity je príprava **Tabule jarných liečivých rastlín**, ktorú si vystavíte v triede na dlhšie časové obdobie.

TIP NA AKTIVITU S DEŤMI - „NA HUBÁROV“ - HRA

Cieľ aktivity: spoznať charakteristické znaky vybraných druhov jedlých húb.

Cieľová skupina: žiaci MŠ, 1. st. ZŠ.

Pomôcky: 2 prútené košíky, laminované obrázky jedlých húb, z každého druhu húb po 6 ks obrázkov – (hríb dubový, kuriatko jedlé, bedľa vysoká, suchohrúb hnedý, spolu 24 ks podľa počtu detí v triede).

Postup: deti stoja v kruhu a lesný pedagóg vysvetlí pravidlá hry. Na obrázkoch alebo reálnych hubách predstaví charakteristické poznávacie znaky týchto húb. Lesný pedagóg vyberie do stredu kruhu dve deti tzv. „hubárov“, ktoré budú súťažiť v zbere húb do košíkov. Ostatným deťom rozdá obrázky, deti ich držia smerom do kruhu, tak aby všetci videli na obrázky. Súťaž začína, keď lesný pedagóg vyzve deti pokynom: „Zbierame hríb dubový“ a tleskne (zapíska na píšťalku). Vtedy sa obe deti s košíkmi rozbehnú smerom ku kamarátom v kruhu a zbierajú obrázky danej huby. Vyhráva dieťa, ktoré má v košíku viac kusov vybranej huby. Deti sa môžu striedať hneď po zbere vybranej huby, alebo až potom, keď sa vystriedajú všetky huby. V prípade, že sa v prostredí, kde sa koná hra, reálne nachádzajú tieto huby, lesný pedagóg názorne ukáže spôsob manipulácie a čistenia húb pri zbere a vysvetlí, prečo zbierame huby len pre vlastnú potrebu a prečo nekopeme do húb, ktoré nepoznáme a nechystáme sa ich zbierať.

Variácia: Obrázky húb možno rozložiť aj na charakteristické miesta v priestore lesa, kde ich „hubári“ budú hľadať, ale v tomto prípade deti rozdelíme na dve súťažné družstvá, aby sa zapojili všetci. Hru je možné variovať so zberom a poznávaním bylín, púčikov, listov a pod. Len pri zbere parohov a poznávaní stôp, hubárov nahradí poľovník v klobúku bez košíka.

KALENDÁRIUM

- 20. 03. Prvý jarný deň
- 21. 03. Medzinárodný deň lesov
- 22. 03. Svetový deň vody
- 28. 03. Deň učiteľov
- 01.04. Medzinárodný deň vtáctva
- 04. 04. Začiatok projektu Les ukrytý v knihe
- 19. 04. Lesnícke dni
- 22. 04. Deň Zeme
- 22 .05. Medzinárodný deň biodiverzity
- 31. 05. Deň otvárania studničiek
- 01. 06. Deň detí
- 05. 06. Svetový deň životného prostredia
- 14. 06. Les ukrytý v knihe – slávnostné vyhodnotenie v Krajskej knižnici Ľ. Štúra vo Zvolene

ANKETA – VÝZVY A INOVÁCIE

Oslovili sme zástupcov lesníckych inštitúcií na plány v lesnej pedagogike v roku 2024. Tohtoročná kampaň „Medzinárodný deň lesov“ poukazuje na zaujímavú tému LESY a INOVÁCIE. Ktorá inovácia v lesníctve je pre oslovených respondentov prelomová?

Nový rok je začiatkom nových výziev. Rovnako jarné obdobie je v lese obdobím nového začiatku (rastu, zrodzenia a sily). Priniesol začiatok roku 2024 nové výzvy, vízie a novinky do realizácie aktivít lesnej pedagogiky, ktoré plánujete vo vašich inštitúciách v tomto roku?

Lada Matoušková – Prylová (ÚHUL ČR): V letošním roce pořádnou soutěž Lesník včera a dnes. Soutěž začíná symbolicky na Mezinárodní den lesů. Víťaze budeme vyhlašovat v Národním zemědělském muzeu v Praze v Týdnu lesů, který slavíme v květnu a letos bude mít již sedmáctý ročník. Soutěž organizují lesnické organizace spolupracující v lesní pedagogice v pracovní skupině zřízené pod Ministerstvem zemědělství ČR. Zúčastnit se mohou jak jednotlivci, tak kolektivy od 6 do 16 let. Těším se, jak mladí umělci ztvární současného lesníka a jeho techniku a/nebo jeho předchůdce.

Igor Vizlai (Slovenská lesnícka komora): V roku 2024 dokončíme karty drevín do Atlasu lesných drevín na Slovensku a distribuujeme ich všetkým, ktorí rozpracovaný atlas už majú. Zároveň odovzdáme do Lesníckeho a drevárskeho múzea vo Zvolene, do Lesnej školy v Leviciach, štátnemu podniku LESY SR a koordinátorovi lesnej pedagogiky – Národnému lesníckemu centru, ďalšiu sadu drevených kníh. Ak by však prišla nejaká zaujímavá výzva, určite by sme ju

podporili. Už vlni sme rozdiskutovali zapojenie sa aktívne do projektu Detská lesnícka univerzita, takže uvidíme, či to vyjde.

Tohtoročnou témou Medzinárodného dňa lesov (21.3) sú LESY a INOVÁCIE, NOVÉ RIEŠENIA PRE LEPŠÍ SVET. Akú inováciu v lesníctve vnímate ako prelomovú?

Lada Matoušková – Prylová (ÚHUL ČR): Je dobre, že slovo inovácie veľa ľudí používame i v na prvý pohľad veľmi tradičnom odbore, ako je lesníctvo. Osobne mám veľmi rada moderné využitie dreva – pro stavby, v interiéroch a pro predmety denných potrieb. A úplne najlepšie je, že si túto radosť môžu čím ďalej viac užít i u nás v Českej republike. Takže za mňa najväčšou inováciou je, keď ľudia zistia, že je príjemné pracovať a bývať vo funkčnom a dobre spracovanom dreve a voľný čas tráviť v lese.

Igor Vizslai: Slovenská lesnícka komora už od vlni spolupracuje a prevzala odbornú garanciu nad overovaním možností nasadenia dronov, nielen pri zisťovaní stavu lesa, ale aj pri aktívnom obhospodávaní lesných porastov.

Veríme, že sa v tomto vegetačnom období podaria praktické skúšky a budeme môcť prezentovať výsledky využiteľné pre lesnícku prax.

Anna Kováč Sliacka: Nedovolím si tvrdiť, že myslím na niečo, čo je pre lesníctvo prelomové, ale z pohľadu eko-trendov je iste zaujímavým pomocníkom lesníkov, ale i poľovníkov. Môžete ho využiť pri výchove lesa, pri čistení poľovníckeho chodníka, pri tvarovaní parkovej zelene, starostlivosti o okrasné i ovocné dreviny, alebo vo všeobecnosti pri práci s drevom. Pre tých, ktorí ešte nepoznajú odpoveď, by sa dalo povedať, že som sa inšpirovala práve J.D. Matejoviem, ktorého významné výročie si teraz pripomíname a jeho snahu o zavádzanie píly do lesníckej prevádzky. Pracovný nástroj, ktorý si prešiel svojou genézou vývoja, od tých dvojmužných, cez motorové dvojmužné, k motorovým jednomužným až po akumulátorové, a práve tie si získali moje srdce.

HÁDANKY OBOJŽIVELNÍKY

(AUTORKA: EVA VAKULOVÁ)

Koža samá bradavica,
nie je veľká krásavica.
Užitočnou ona je,
škodlivý hmyz zožerie.
Na útočníkov gáni,
jedom sa sama chráni.
Párenie je pre ňu nebezpečné,
migruje za láskou cestou priečne,
pomedzi autá poskakuje,
žabací život svoj ohrozuje.

(*Ropucha bradavičnatá*)

Ak ju niekto ohrozí,
tak mu jedom pohrozí.
Aj farbu má výstražnú,
žlté fľaky na čiernu.
Vo vajíčkach „deti“ znáša,
kde s potravou dobre má sa.
Mláďatá však živé rodí,
tam kde v lese hladom chodí.

(*Salamandra škvrnitá*)

